

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ СЕМЕЙ ҚАЛАСЫНЫҢ ШӘКӘРІМ
АТЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ АГРАРЛЫҚ
ФАКУЛЬТЕТІ

БӨЖ

Тақырыбы: “ 1. Дәрілік заттардың организмге ену жолдарының механизмі. 2. Дәрілік заттардың организмге биотасымалдануы.
3. Қайталап енгізген дәрілік заттардың әсер ету заңдылықтары.
4. Бір мезгілде қолданылған бірнеше заттардың әсер ету заңдылықтары. 5. Дәрілік заттардың жағымсыз әсері. “

Орындаған: Жаңбырбай Сұлу

Тобы: ВМ-503

Тексерген: Тойкина Г.Н

Семей 2017

Жоспар

1. Дәрілік заттардың организмге ену жолдарының механизм
2. Қайталап енгізілген дәрілік заттардың әсер ету заңдылықтары
3. Бір мезгілде қолданылған бірнеше дәрілік заттардың әсер ету заңдылықтары
4. Жағымсыз әсерлері

ДӘРІЛІК ЗАТТАРДЫҢ ӘСЕР ЕТУ МЕХАНИЗМІ

ДӘРІЛІК ЗАТТАРДЫҢ ӘСЕР ЕТУ МЕХАНИЗМІ ДЕГЕНІМІЗ – БЕЛГІЛІ БІР БАҒДАРЛЫ ӨЗГЕРІСТЕРГЕ ЖЕТКІЗЕТІН ТІРІ ОРГАНИЗМДЕГІ БИОХИМИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ФИЗИОЛОГИЯЛЫҚ ЗАТТАРМЕН ҚҰБЫЛЫСТАРДЫҢ ҚОСЫЛУЫ, КҮШЕЮІ МЕН ӘЛСІРЕУІ. АЛ ОНДАЙ ЗАТТАР ОРГАНИЗМДЕ ӨТЕ КӨП: ИОНДАР, РЕЦЕПТОРЛАР, РЕАКТИВТІ ҚҰРЫЛЫМДАР ЖӘНЕ Т.Б.

БҰНЫҢ БӘРІН ҮШ ТОПҚАБӨЛУГЕ БОЛАДЫ:

- ▣ Әсер еті механизімен фармакодинамика өзара шарттық бойланыстағы заңдылықтар. Олар фармакологияның негізгі бөлігін құрап, дәрілік заттардың қолданылуы жөніндегі дәл нұсқау беруге мүмкіншілік туғызады.
- ▣ Жануарлар организміндегі өте күрделі бұл құбылыстарды білу И П Павловтың физиологиялық зерттеулеріндегі мына төмендегідей басты қағидаға негізделген және оған жүзеге асады

А) Бұл күрделі жүйедегі негізгі қызметті орталық жүйке жүйесі атқарады

Б) Организмнің жағдайы сыртқы ортаның жағдайына тығыз байланысты келеді

Дәрілік заттардың организмде биотасымалдануы

- Жануарлар организмінде организмді керексіз фармакологиялық заттардан арылатын 11 реакция бар. Бұл реакциялар ішінде дәрілік заттар тотығуының маңызы өте зор.

Дәрілік заттардың биотасымалдануы метилдену, диметелдену, дикарбоксилденуі, дезаминденуі және басқа реакциялар кезінде жүруі мүмкін. Кейде бір ғана дәрілік заттың өзгеру бағыты әртүрлі болады. Мысалы, барбитураттар әртүрлі жағдайларға байланысты тотығады, диметилденеді және барбитур сақинасы гидролитикалық ыдырауғада ұшырайды

Қайталап енгізілген дәрілік заттардың әсер ету заңдылықтары

- Дәрілік заттар әсер етуінің жалпы заңдылықтары :
 - 1) Егер дәрілік зат физиологиялық және биохимиялық құбылыстарды бұзбай тек қана қуаттандырып әсер етсе, ол затқа ешқандай, тіптен ұзақ уақыт пайдаланғанның өзінде де үйренушілік қалыптаспайды;
 - 2) Организмдегі құбылыстар физиологиялық шамадан артық күшейген жағдайда қандайда болмасын биохимиялық және физиологиялық көрсеткіштерінің ауытқулары болады.
 - 3) Әртүрлі патоморфологиялық өзгерістерімен қабынулар қосарласа жүретін физиологиялық құбылыстардың күрт күшейюі дәрілік заттарды қайталап қолданғандағы организм функциясына елеулі түрде өзгеріс енгізеді.
 - 4) Дағдылану құбылысы метаболизмнің жалпы процесстерін өзгертуші заттарға (витаминдер, антибиотиктер т.б.) тез қалыптасады;
 - 5) Препараттарға үйреніп кету құбылыстарына тек қана оларды дұрыс пайдалану арқылы арылуға болады

Бір мезгілде қолданылған бірнеше дәрілік заттардың әсер ету заңдылықтары

- Бірнеше дәрілік заттарды бір мезгілде қолдану кезінде кейбір заттар әсері әлсіреп немесе тіптен жойылып кетуі мүмкін. Мұндай құбылыс **фармакологиялық антагонизм** деп атайды
- Көп жағдайларда антагонизмнің кезінде биохимиялық құбылыстарды қарама-қарсы бағытта өзгерту жатыр

1) Бір тектес рецепторлардың функциональдық тобымен әрекеттесуі .

2) Бір тектес, бірақ біршама арақашықтықта орналасқан рецепторлардың функциональдық тобымен әрекеттесуі.

3) Әртүрлі рецепторлардың функциональдық тобымен әрекеттесуі.

4) Клетканың әртүрлі элементтерімен немесе бір ғана клеткадағы әртүрлі тәуелсіз элементтермен әрекеттесуі

5) Химиялық өзара әсерлесу реакциясы әсерінен бейтараптану.

Дәрілік заттардың жағымсыз әсері

- Дәрілік заттардың жағымсыз әсерін үш топқа бөліп қарастыруға болады :
 - 1) Фармакологиялық тиімділіктің күшеюі немесе төмендеуі ;
 - 2) Орташа фармакологиялық тиімділікпен бірге қосымша әсерлердің пайда болуы;
 - 3) Фармакологиялық тиімділіктің бүркемелеп жіберетін уақыттық әсері;

Жағымсыз әсер- емдік, профилактикалық және де басқа жайлы әсер ету ықпал жасалмайтын, әр қилы физиологиялық құбылыстардың бұзылуы. Дәрілік заттардың жағымсыз әсер ету динамикасы негізгі физиологиялық әсерге ұқсас, бірақ жағымсыз әсер дәрілік заттардың күшті әсер етуінен болады .Мұны бірдей дәрілік заттар әртүрлі мөлшерде әрқилы әсер береді деп түсінугіміз керек.

- ▣ Пайдаланылған әдебиеттер тізімі
- ▣ Айтжанов Б.Д, Заманбеков Н.А, Өтенов Ә. М, Молдағұлов М.А, Қорабаев Е.М,
- ▣ Байниязов А.А, Саттарова Р.С

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ

